

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński (przewodniczący)

SSN Ryszard Witkowski (sprawozdawca)

SSN Adam Roch

w sprawie **W. K.**,

wobec którego warunkowo umorzono postępowanie karne o czyn z art. 212 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 28 marca 2024 r.,
skargi obrońcy oskarżonego na wyrok Sądu Okręgowego w Bydgoszczy
z 13 września 2023 r. sygn. akt IV Ka 744/23,
uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Szubinie
z 4 maja 2023 r. sygn. akt II K 190/22,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy wyrokiem z 13 września 2023 r. sygn. IV Ka 744/23, uchylił wyrok Sądu Rejonowego w Szubinie z 4 maja 2023 r. sygn. akt II K 190/22, którym wobec W. K. warunkowo umorzono postępowanie karne.

Od powyższego wyroku w ustawowym terminie skargę w trybie art. 539a k.p.k. wniósł obrońca oskarżonego wnosząc o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania, wskazując, iż przepis art. 454 k.p.k. nie może być podstawą orzeczenia kasatoryjnego w przedmiotowej sprawie.

Prokurator Rejonowy w Szubinie w odpowiedzi na skargę z 29 listopada 2023 r. wniósł o jej oddalenie, albowiem sąd odwoławczy prawidłowo ustalił – w przeciwieństwie do sądu pierwszej instancji - że wobec karalności oskarżonego nie było możliwe skorzystanie przez niego z probacyjnej instytucji warunkowego umorzenia postępowania karnego. Zgodnie z tymi ustaleniami, Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z 15 listopada 2022 r. w sprawie [...] skazał bowiem W. K. za popełnienie przestępstwa z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. na karę grzywny 130 stawek dziennych po 40 zł każda. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 13 kwietnia 2023 r. Tym samym wydanie przedmiotowego wyroku warunkowo umarzającego postępowanie karne naruszyło art. 66 § 1 k.k.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga okazała się zasadna. Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k., skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. lub naruszenia art. 437 k.p.k., przy czym w § 2 tego ostatniego przepisu ustanowiono, że sąd odwoławczy może uchylić ten wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Sąd odwoławczy kontrolujący wyrok sądu pierwszej instancji warunkowo umarzający w stosunku do oskarżonego postępowanie, nawet w wypadku stwierdzenia przez sąd pierwszej instancji naruszenia prawa materialnego (przez jego błędną wykładnię albo wadliwe zastosowanie) może jedynie wtedy ten wyrok uchylić, jeżeli jest przekonany o konieczności skazania oskarżonego, a przede wszystkim, jeżeli wydaniu wyroku skazującego nie stoi na przeszkodzie zakaz

reformationis in peius. Zakaz ten został bowiem ukształtowany jako instytucja o charakterze bezwzględny. Oznacza to, że działa on niezależnie, niekiedy wbrew wszystkim innym zasadom prawa karnego, zwłaszcza regule trafnej represji oraz prawdy materialnej. W analizowanej sprawie jedynie obrońca oskarżonego wniósł apelację od wyroku warunkowo umarzającego wobec niego postępowanie karne. Oznacza to, że pomimo oczywistej obrazy przepisów prawa materialnego nie jest możliwe wydanie wyroku skazującego w postępowaniu ponownym (art. 434 § 1 k.p.k. oraz art. 443 k.p.k.), co czyni wyrok kasatoryjny wydany na podstawie art. 454 k.p.k. bezprzedmiotowym. Konwalidowanie stwierdzonego uchybienia w zaistniałej sytuacji procesowej możliwe będzie jedynie w trybie art. 521 k.p.k., zatem dopiero po prawomocnym zakończeniu postępowania karnego.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[PGW]

[ał]